Bronnenboekje

Voorronde Nationale Aardrijkskunde Olympiade 2019

Inhoud **pagina**

Bronnen bij **A** 2

Bronnen bij **B** 10

Bronnen bij **C** 12

Bronnen bij **D** 13

De bronvermelding is opgenomen in de toelichting voor docenten.

A Tien meerkeuzevragen

Bron 1 Geologische dwarsdoorsnede

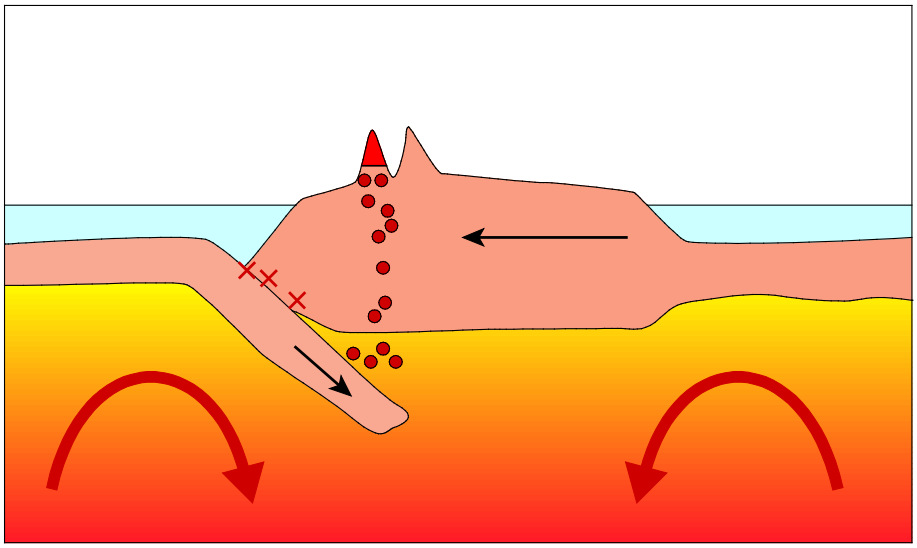

Bron 2 Weerkaart Europa op 18 januari 2018

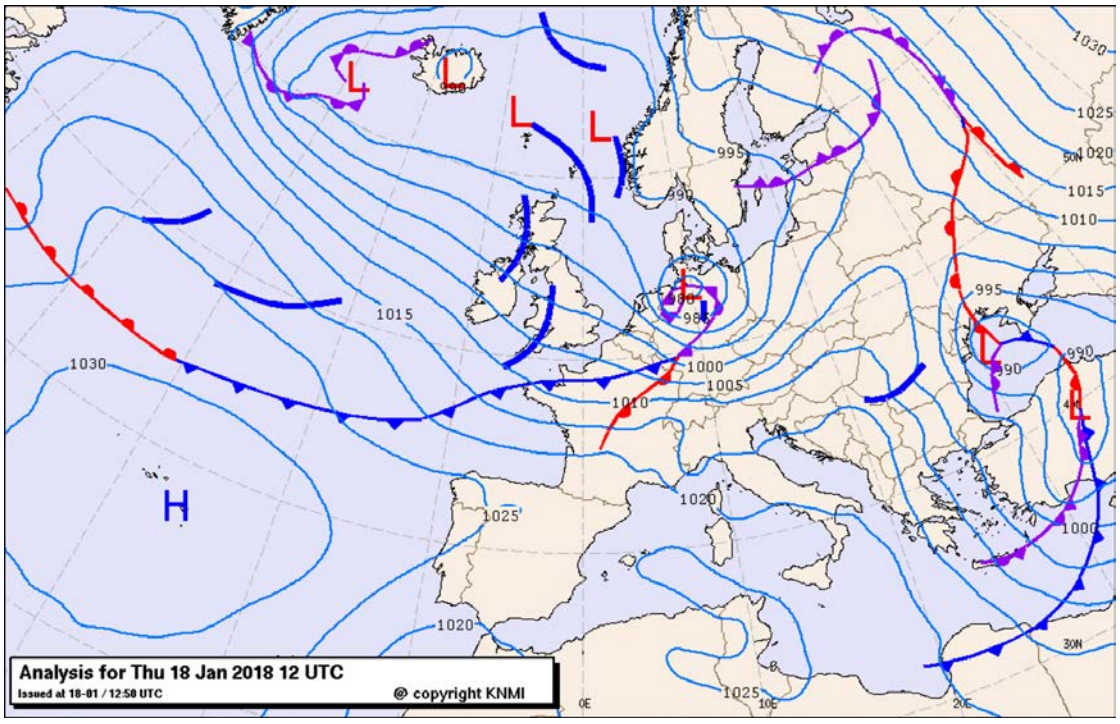

Bron 3a Het demografisch transitiemodel

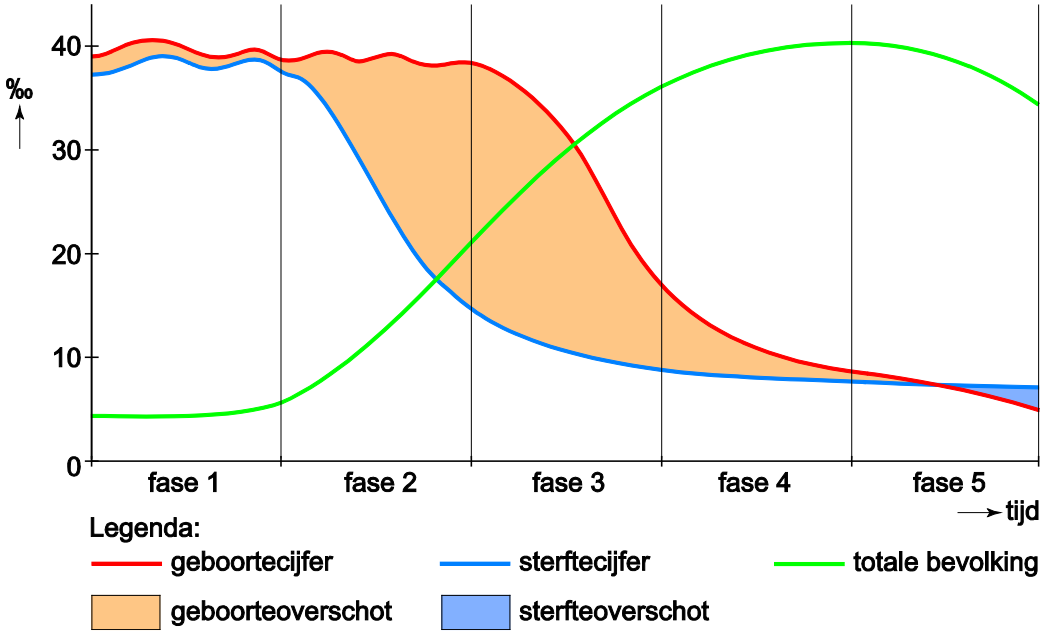

Bron 3b Leeftijdsopbouw van Japan in 2017

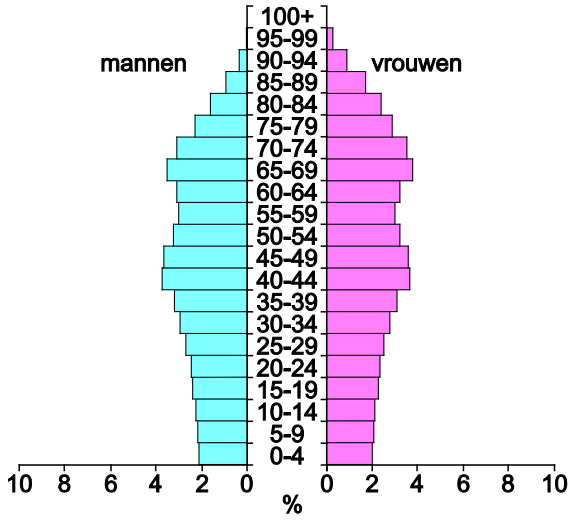

Bron 4 Sediment

Bron 5 Kaart uit het jaar 1154 van cartograaf Muhammad al-Idrisi

Bron 6 Landen in de wereld, 2018

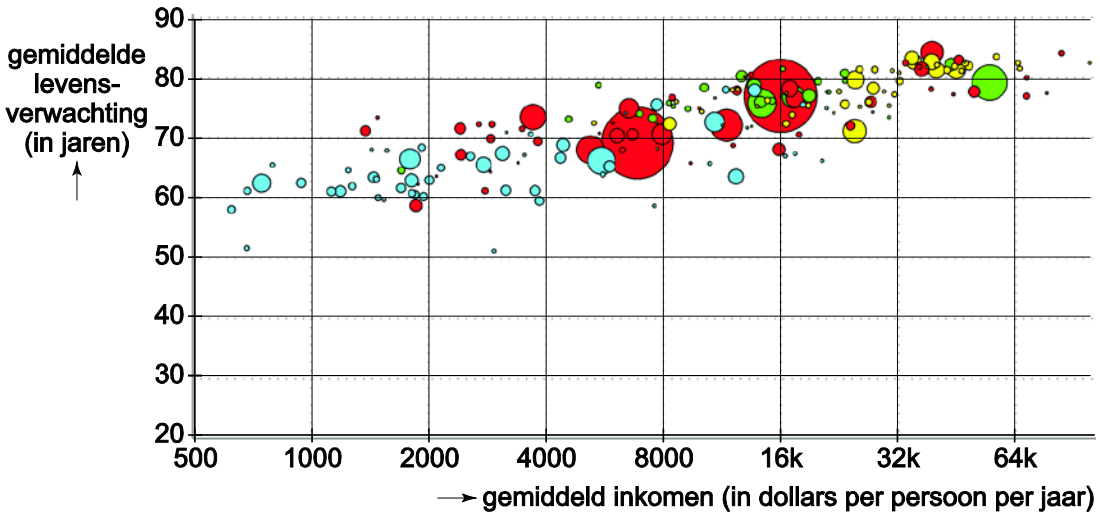

Toelichting:
Elk land wordt weergegeven als een stip.
De grootte van de stip is een maat voor het aantal inwoners.

Bron 7 Klimaatdiagram van Addis Abeba

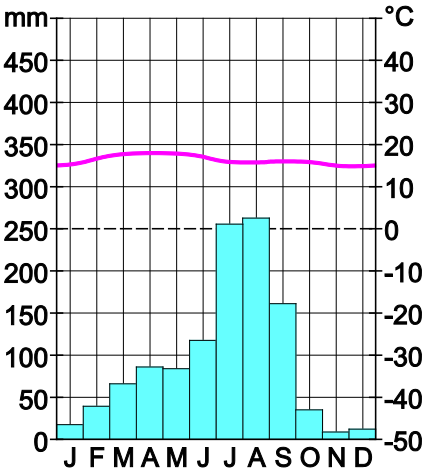

Bron 8 Satellietbeeld van de aarde

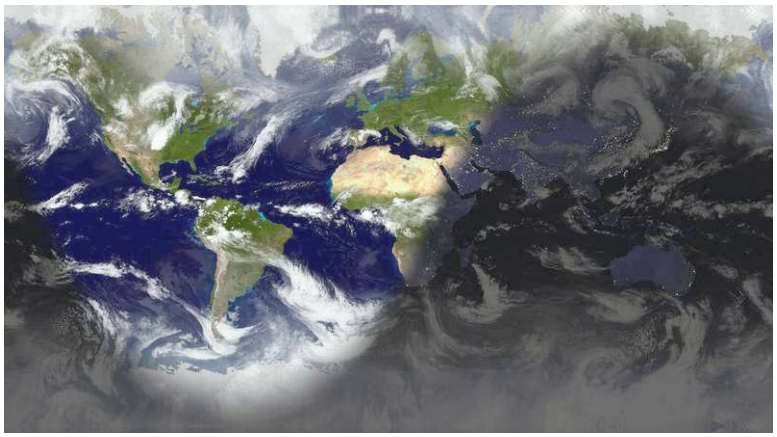

Bron 9a Hoog- en laagwater in de Waal bij Pannerden in 2018

Bron 9b Stuw bij Driel

Bron 10 Vier foto’s in hetzelfde land genomen

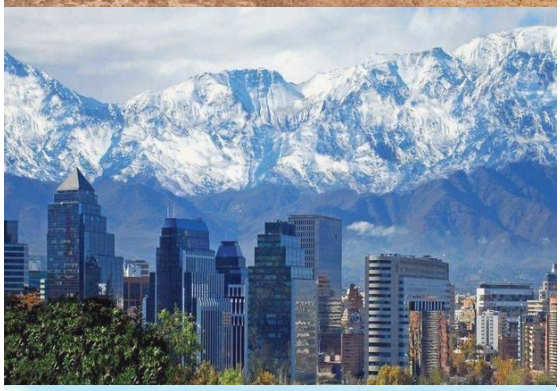

B Crisis in Venezuela

Bron 1 Crisis in Venezuela

Tussen 1999 en 2013 was Hugo Chávez president van Venezuela. Hij maakte van Venezuela een socialistische heilstaat. Onder zijn bewind werden bedrijven onteigend en genationaliseerd. De oliedollars stroomden als gevolg van hoge brandstofprijzen de staatskas in. Venezuela heeft namelijk een van de grootste aardoliereserves ter wereld. Er was voldoende geld voor de import van voedsel en medicijnen.
Na het overlijden van Chávez in 2013 kwam Maduro aan de macht. In datzelfde jaar daalde de olieprijs sterk. Onder de regering-Maduro nam de corruptie toe en door economisch wanbeleid en de gedaalde olie-inkomsten raakte Venezuela in een crisis.
Het land heeft nu vrijwel dagelijks te maken met stroomuitval en de hyperinflatie blijft toenemen. Ook worden de voedsel- en medicijntekorten groter. Het gevolg is de grootste hedendaagse exodus in Latijns-Amerika. Sinds 2014 zijn al ruim 2 miljoen Venezolanen het land ontvlucht.

bron: NRC, 5 augustus 2018

Bron 2 Routes van Venezolaanse vluchtelingen

Bron 3 IS-praktijken bij smokkel mineralen uit Venezuela

In het zuiden van Venezuela ligt de regio Bolivar. Deze regio is rijk aan mineralen als bauxiet, diamanten en goud. Sinds Maduro aan de macht is, maken criminele organisaties er de dienst uit. Uit video's en getuigenissen van een Venezolaanse klokkenluidster blijkt dat criminele organisaties beelden van publieke onthoofdingen en het afsnijden van oren gebruiken als afschrikmiddel om zich de mineraalrijke grond toe te eigenen. Met de steun van het leger en corrupte lokale ambtenaren worden de mineralen illegaal naar het buitenland gesmokkeld.
In een poging deze grootschalige smokkel te stoppen, riep de regering van president Maduro in 2016 een 112.000 vierkante kilometer groot gebied uit tot Arco Minero (Mijnboog). Binnen deze Arco Minero kunnen binnen- en buitenlandse bedrijven sindsdien op legale wijze mineralen winnen.

bron: BNDeStem, 30 september 2018

C Fore-arcs en back-arcs

Bron 1 Fore-arcs en back-arcs

Een vulkaanboog is een rij vulkanen die ontstaat boven een actieve subductiezone. Geologen gebruiken de begrippen *fore-arc* (letterlijk: vóórboog) en *back-arc* (achterboog) om de twee zijden van een vulkaanboog ten opzichte van een subductiezone aan te geven.
Het fore-arc bekken is het gebied tussen de fore-arc en de vulkanische eilandboog. Het is een gebied waar vaak sediment ophoopt. Dat sediment kan van de eroderende vulkanische eilandboog afkomstig zijn. Het sediment kan ook van de subducerende plaat afgeschraapt worden. In het fore-arc bekken wordt de korst horizontaal in elkaar gedrukt.
Het back-arc bekken is het gebied aan de andere zijde van de vulkanische eilandboog. Ook hier kan zich sediment ophopen. In het back-arc bekken wordt de korst horizontaal uitgerekt. Die rekspanning is het grootst als er oude oceaankorst subduceert.

Bron 2 Schematische dwarsdoorsnede van een subductiezone

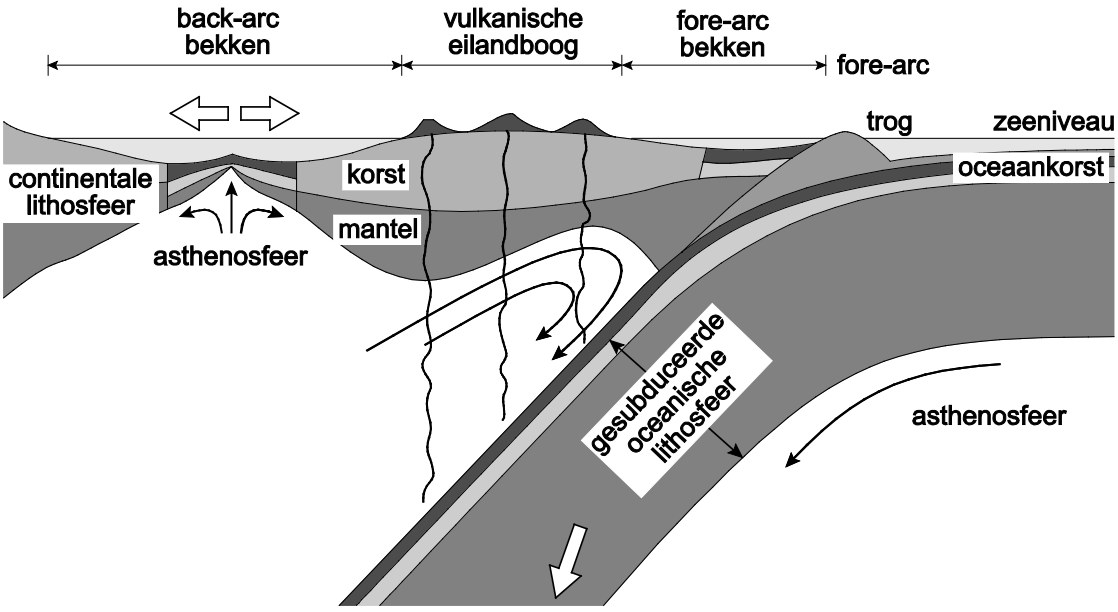

D I ❤ Amsterdam, of toch niet…

Bron 1 Scenarioschema toerisme voor Amsterdam

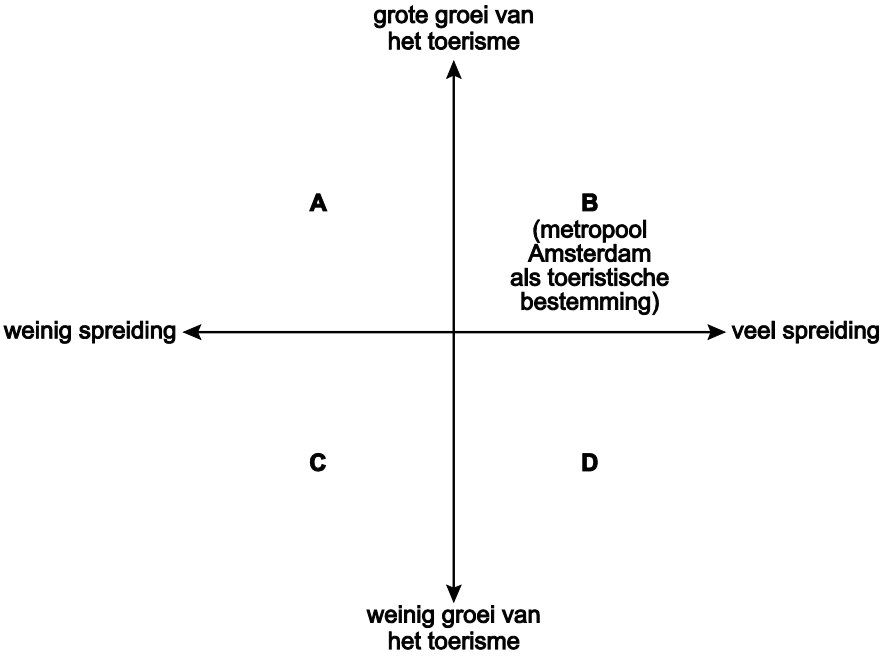
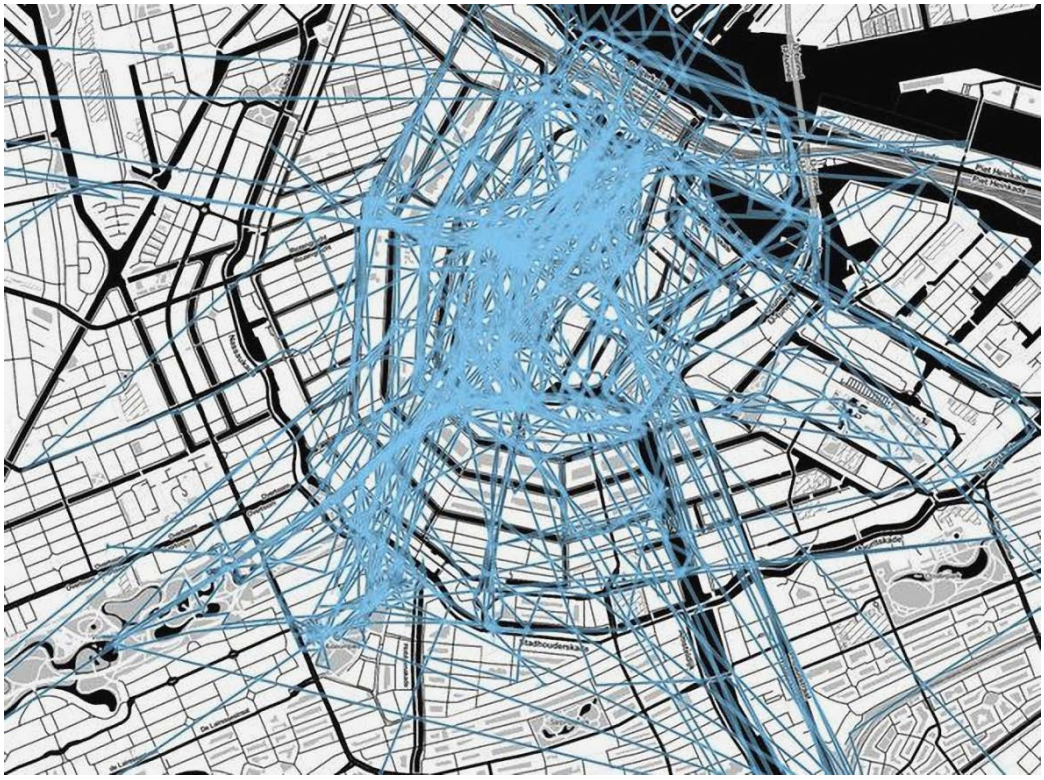
Bron 2 Toeristenstromen in Amsterdam in kaart gebracht met 500.000 foto's die toeristen hebben gedeeld op Flickr